

Lahden kaupungin lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle itäisen suunnan hankeyhtiön perustamiseen

D/1664/00.04.00.00/2020

Asian valmistelija /
Lisätietojen antaja

Kaupunkikehitysjohtaja Olli Alho, puh. 040 595 4543

Päätös

Muutettu päätösehdotus hyväksyttiin.

**Käsittely kaupungin-
hallituksessa**

Kaupunginjohtaja täydensi päätösesitystään:

Lisättiin seuraava teksti ensimmäiseen kappaleen loppuun:

”Lahden kaupunki toteaa, että itäisten suunnan ratayhteyksien kulkeminen Lahden kautta linjattiin jo silloin, kun valtio teki päätöksen Kerava-Lahti oikoradan rakentamisesta. Uusi selvitys osoittaa, että itäisten ratayhteyksien kehittäminen tämän linjauksen pohjalta on ainoa taloudellisesti ja liikenteellisesti kestäväällä pohjalla oleva vaihtoehto.”

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Lahden kaupunginhallitus päättää antaa alla olevan lausunnon liikenne- ja viestintäministeriölle itäisen suunnan hankeyhtiön perustamiseen.

Lahden kaupunki ei pidä hankeyhtiön perustamista itäisen suunnan uusien raideyhteyksien suunnittelemiseksi perusteltuna. Kaupunki kannattaa Väyläviraston selvityksen mukaan hyöty/kustannussuhteeltaan parasta vaihtoehtoa, eli nykyisten, Lahden kautta kulkevien ratayhteyksien parantamista.

Nykyisten ratojen parantamisen kustannukset ovat suuruusluokkaa 150-400 miljoonaa euroa. Lahden kaupungin näkemyksen mukaan tämän mittaluokan hankkeisiin ei tarvita hankeyhtiötä, vaan ne voidaan toteuttaa valtion normaalilla budjettirahoituksella. Lahti kiirehtii nykyisten Savon ja Karjalan ratojen parantamista, koska se on kustannustehokkain tapa vähentää matka-aikoja itäisestä Suomesta Lahteen ja pääkaupunkiseudulle.

Lahti on mukana Suomirata-hankeyhtiössä n. 3,4 miljoonan euron rahoitusosuudella. Suomirata-yhtiö suunnittelee lentoradan rakentamista. Toteutuessaan lentorata nopeuttaa kaikkien itäisen Suomen kaupunkien yhteyksiä Helsinki-Vantaan lentokentälle sekä mahdollistaa vuorotarjonnan lisäämiseen.

Lisäksi Lahden kaupunki toteaa, ettei se voi kuntalain mukaan olla mukana sellaisessa hankeyhtiössä, jonka suunnittelemat

ratahankkeet eivät hyödyttäisi kunnan asukkaita. Näin ollen Lahti ei voi osallistua sellaiseen itäisen suunnan hankeyhtiöön, joka suunnittelisi ratayhteyksiä, jotka eivät kulkisi Lahden kautta.

Väyläviraston selvityksessä ei ollut mukana Lahti-Heinola-Mikkeli -ratayhteyttä, joka aiemmassa vuoden 2019 selvityksessä oli uusista ratayhteyksistä hyöty-kustannussuhteeltaan selkeästi paras. Lahti pitää tätä merkittävänä puutteena, ja edellyttää, että maakuntakaavojen mukainen ratayhteys Lahti-Heinola-Mikkeli otetaan uudelleen tarkasteluun kansallisen rataverkon pitkän tähtäimen kehittämisessä.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Perusteluosa

Väylävirasto on selvittänyt itäisen suunnan raideyhteyksien kehittämisvaihtoehtoja liikenne- ja viestintäministeriön toimeksiannosta. Selvitys valmistui toukokuussa 2020. Selvityksessä tarkasteltiin kolmea perusvaihtoehtoa: 1) nykyisen rataverkon parantaminen, 2) uusi ratayhteys lentorata-Porvoo-Kouvola sekä 3) lentorata-Porvoo-Kotka-Luumäki. Selvityksestä puuttui mahdollisista uusista ratayhteyksistä Lahti-Heinola-Mikkeli -rata, vaikka Väyläviraston vuoden 2019 selvityksessä se oli uusista ratakäytävistä hyöty-kustannussuhteeltaan paras vaihtoehto.

Kolmesta tarkastellusta vaihtoehdosta nykyisen rataverkon parantaminen on hyöty-kustannussuhteeltaan selkeästi paras, vaikka senkin hyötysuhde jää alle 1:n (0.66-0.48). Uusien ratayhteyksien hyöty-kustannussuhteet ovat vaatimattomat: Porvoo-Kouvola - radassa 0.37 ja Porvoo-Kotka-Luumäki-radassa 0.20. Mitään valtion investointia ei pitäisi toteuttaa näin pienellä hyöty-kustannussuhteella. Vertailun vuoksi; Lahden oikoradan hyöty-kustannussuhde oli noin 2.0.

Lisätietoa Väyläviraston selvityksestä:

https://julkaisut.vayla.fi/pdf12/vj_2020-16_ita-suomen_junayhteydet_tiivistelma_web.pdf

<https://vayla.fi/-/vaylaviraston-itarataselvitys-valmistunut>

Liikenne- ja viestintäministeriö kutsui nykyisen ratakäytävän toimijoita sekä itäisen Suomen kaupungeja keskusteluun 24.6.2020 siitä, onko itäisen Suomen kaupungeilla mahdollisuuksia lähteä mukaan perustamaan hankeyhtiötä itäisen suunnan uusien ratayhteyksien suunnitteluun. Kaupunkien näkemyksiä pyydetään 31.8.2020 mennessä.

Mahdollinen hankeyhtiö perustettaisiin samoin periaattein kuin Suomirata-hankeyhtiö, jossa Lahden kaupunki on mukana osakkaana. Hankeyhtiö suunnittelisi radan rakentamisvalmiuteen asti. Suunnittelu kestäisi 6-10 vuotta. Valtion osuus olisi 51 % ja muiden osapuolten 49 %.

Ratojen suunnittelukustannukset ovat alustavan arvion perusteella Porvoo-Kouvola vaihtoehdossa noin 70 miljoonaa euroa ja Porvoo-Kotka-Luumäki vaihtoehdossa noin 110 miljoonaa euroa.

Muutoksenhaku	Muutoksenhakukielto
Toimenpiteet	Ote liikenne- ja viestintäministeriö (kirjaamo@lvm.fi)
Liitteenä	1. LVM:n esitys ja pyyntö näkemysten esittämisestä itäisen suunnan hankeyhtiön perustamiseen 24.6.2020

Otteen oikeaksi todistaa Lahden kaupungin konsernipalveluissa elokuun 31. päivänä 2020

Terhi Takala
valmistelusihteeri

Otteen saaja:
liikenne- ja viestintäministeriö (kirjaamo@lvm.fi)

Lahden kaupunki
Viranomainen:
Kaupunginhallitus

Päivämäärä:
31.08.2020

Pykälä:
§ 208

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Muu peruste, mikä

Asianosainen:

Annettu tiedoksi sähköisesti, pvm: 31.8.2020

Lähetetty tiedoksi kirjeellä, joka on annettu postin kuljettavaksi, pvm:
(kuntalaki 139 §) Tiedoksiantaja:

Luovutettu asianosaiselle
Paikka ja pvm:

Vastaanottajan allekirjoitus

Muulla tavoin, miten